

I

(Jogalkotási aktusok)

IRÁNYELVEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2012/13/EU IRÁNYELVE

(2012. május 22.)

a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 82. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotás aktus tervezetének a nemzeti parlamentek számára való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az Unió a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fenntartását és fejlesztését tűzte célként maga elé. Az Európai Tanács 1999. október 15–16-i tamperei ülésének elnökségi következtetéseivel – különösen annak 33. pontjával – összhangban az ítéletek és az igazságügyi hatóságok egyéb határozatai kölcsönös elismerése elvének az Unióban mind a polgári, mind a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés sarokkövévé kell válnia, mert a fokozott kölcsönös elismerés és a jogszabályok szükséges közelítése megkönnyítené az illetékes hatóságok közötti együttműködést és az egyének jogainak bírói védelmét.
- (2) 2000. november 29-én a Tanács – a tamperei következtetésekkel összhangban – olyan intézkedési programot fogadott el, amelynek célja a határozatok kölcsönös elismerése elvének a büntetőügyek során való érvényesítése ⁽³⁾. A programhoz írt bevezető szerint a kölcsönös

elismerés „a tagállamok közötti együttműködés fokozását és egyúttal az egyének jogai védelmének erősítését is szolgálja”.

- (3) A büntetőügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerése elvének megvalósítása előfeltételként szükséges teszi, hogy a tagállamok megbízzanak egymás büntető igazságszolgáltatási rendszerében. A kölcsönös elismerés foka nagymértékben függ számos tényezőtől, így a gyanúsítottak és vádlottak jogait garantáló mechanizmusoktól és a kölcsönös elismerés elve alkalmazásának megkönnyítéséhez szükséges közös minimumstandardoktól.
- (4) A büntetőügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerése csak a bizalom szellemében működhet eredményesen, amelynek keretében nemcsak az igazságügyi hatóságok, hanem a büntetőeljárás összes szereplője is egyenértékűnek tekinti a többi tagállam igazságügyi hatóságai által hozott határozatokat a sajátjaival, ami nemcsak a másik tagállam szabályainak helyénvalóságába, hanem a szabályok megfelelő alkalmazásába vetett bizalmat is feltételezi.
- (5) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 47. cikke és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: az EJEE) 6. cikke rögzíti a tisztességes eljáráshoz való jogot. A Charta 48. cikkének (2) bekezdése garantálja a védelemhez való jog tiszteletben tartását.
- (6) A Charta 6. cikke és az EJEE 5. cikke rögzíti a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz való jogot. E jog korlátozása nem lépheti túl az EJEE 5. cikkének megfelelően megengedett és az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából következő mértéket.
- (7) Annak ellenére, hogy valamennyi tagállam részes fele az EJEE-nek, a tapasztalatok szerint ez önmagában nem minden esetben nyújt alapot arra, hogy kellő mértékben megbízzanak a többi tagállam büntető igazságszolgáltatási rendszerében.
- (8) A kölcsönös bizalom erősítéséhez az eljárási jogok védelmére, valamint a Chartából és az EJEE-ből eredő garanciákra vonatkozó részletes szabályok szükségesek.

⁽¹⁾ HL C 54., 2011.2.19., 48. o.⁽²⁾ Az Európai Parlament 2011. december 13-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2012. április 26-i határozata.⁽³⁾ HL C 12., 2001.1.15., 10. o.

- (9) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 82. cikkének (2) bekezdése előírja a tagállamokban alkalmazandó minimumszabályok megállapítását, a határokon áterjedő dimenzióval rendelkező büntetőügyekben az ítéletek és bírósági határozatok kölcsönös elismerésének, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek az elősegítése érdekében. Az említett cikk hivatkozása szerint „a személyek jogai a büntetőeljárásban” azon területek egyike, ahol szabályozási minimumok állapíthatók meg.
- (10) Közös szabályozási minimumok következtében nőnie kell a tagállamokban a büntető igazságszolgáltatási rendszerbe vetett bizalomnak, ami egyben a kölcsönös bizalom jegyében hatékonyabb igazságügyi együttműködést is eredményez. Ilyen közös szabályozási minimumokat kell létrehozni a büntetőeljárás során történő tájékoztatás területén.
- (11) A Tanács 2009. november 30-án állásfoglalást fogadott el a büntetőeljárásban a gyanúsítottak vagy vádlottak eljárási jogainak megerősítését célzó ütemtervről ⁽¹⁾ (a továbbiakban: az ütemterv). Az ütemterv, fokozatos megközelítést alkalmazva, intézkedések elfogadására hívott fel a fordításhoz és tolmácsoláshoz való jog (A. intézkedés), a jogokról és a vádról való tájékoztatáshoz való jog (B. intézkedés), a jogi tanácsadáshoz való jog és a költségmentesség (C. intézkedés), a hozzátartozókkal, munkaadókkal és konzuli hatóságokkal való kapcsolattartáshoz való jog (D. intézkedés), valamint a veszélyeztetett gyanúsítottakra vagy vádlottakra vonatkozó különleges biztosítékok (E. intézkedés) vonatkozásában. Az ütemterv hangsúlyozza, hogy a jogok sorrendje csak tájékoztató jellegű, így a prioritásoknak megfelelően módosulhat. Az ütemtervet úgy tervezték, hogy az teljes egészében működjön; előnyei csak mindegyik összetevőjének végrehajtásával válnak teljes mértékben érzékelhetővé.
- (12) 2009. december 11-én az Európai Tanács üdvözölte az ütemtervet, és „A stockholmi program – A polgárokat szolgáló és védő, nyitott és biztonságos Európa” ⁽²⁾ részévé tette (2.4. pont). Az Európai Tanács hangsúlyozta az ütemterv nem kimerítő jellegét, felkérve a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a gyanúsítottak, illetve a vádlottak minimális eljárási jogainak további elemeit, és mérje fel, hogy az e területen való jobb együttműködés elősegítése érdekében szükséges-e foglalkozni egyéb kérdésekkel, például az ártatlanság védelmével.
- (13) Az ütemtervnek megfelelően, az A. intézkedés keretében elfogadott első intézkedés a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló, 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ volt.
- (14) Ez az irányelv az ütemterv B. intézkedéséhez kapcsolódik. Meghatározza azokat a közös minimumkövetelményeket, amelyeket a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított vagy megvádolt személy részére a jogaival és az ellene emelt váddal kapcsolatban adott tájékoztatásra kell alkalmazni, a tagállamok közötti kölcsönös bizalom erősítése céljából. Ez az irányelv a Chartában és különösen annak 6., 47. és 48. cikkében megállapított jogokra épül, az EJEE 5. és 6. cikkének az Emberi Jogok Európai Bírósága általi értelmezésére támaszkodva. Ezen irányelvben a „vád” kifejezés az EJEE 6. cikkének (1) bekezdése szerinti „vád” kifejezéssel megegyező értelemben szerepel.
- (15) A 2010. április 20-i, „A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésén alapuló térség megvalósítása a polgárok szolgálatában – A stockholmi program végrehajtásáról szóló cselekvési terv” című közleményében a Bizottság bejelentette, hogy 2010-ben beterjeszti a jogokra és a vádra vonatkozó tájékoztatáshoz való jogról szóló javaslatát.
- (16) Ezt az irányelvet a gyanúsítottakra és a vádlottakra kell alkalmazni, jogi helyzetüktől, állampolgárságuktól és nemzetiségüktől függetlenül.
- (17) Egyes tagállamokban a viszonylag kisebb súlyú cselekmények esetében a szankciókat a büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróságtól eltérő hatóság szabja ki. Ez lehet a helyzet például a nagy számban elkövetett közlekedési szabálysértések esetén, amelyeket közúti ellenőrzést követően állapíthatnak meg. Ilyen helyzetekben nem lenne ésszerű megkövetelni az illetékes hatóságoktól, hogy biztosítsák az ezen irányelv szerinti valamennyi jogot. Amennyiben valamely tagállam joga úgy rendelkezik, hogy a kisebb súlyú cselekményekre vonatkozó szankciót a büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróságtól eltérő hatóság szabja ki, és az ilyen szankció kiszabásával szemben büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bírósághoz jogorvoslati kérelemmel lehet fordulni, vagy az ügyet más módon elé lehet utalni, ezt az irányelvet ezért csak a jogorvoslati kérelmet vagy az utalást követően a büntetőbíróság előtt lefolytatott eljárásra kell alkalmazni.
- (18) Ennek az irányelvnek kifejezetten rögzítenie kell az eljárási jogokra vonatkozó tájékoztatáshoz való – az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélezési gyakorlatából levezetett – jogot.
- (19) Az illetékes hatóságoknak – szóban vagy írásban – az ezen irányelvben előírtaknak megfelelően haladéktalanul tájékoztatniuk kell a gyanúsítottat vagy a vádlottat ezekről az eljárás tisztességességének megóvásához nélkülözhetetlen, a nemzeti jog szerint alkalmazandó jogokról. Annak érdekében, hogy ténylegesen és eredményesen gyakorolhassák ezen jogokat, a tájékoztatást az eljárás során haladéktalanul, de legkésőbb a gyanúsított vagy a vádlott első hivatalos – rendőrség vagy más illetékes hatóság általi – kihallgatását megelőzően kell megtenni.
- (20) Ez az irányelv minimumkövetelményeket fogalmaz meg a gyanúsítottak vagy vádlottak jogaival kapcsolatos tájékoztatást illetően. Ez nem érinti az érintett bíróságok általi értelmezés szerint a Chartából, az EJEE-ből, a nemzeti jogból és a vonatkozó uniós jogszabályokból eredő egyéb eljárási jogokra vonatkozóan adandó tájékoztatást. Mivel tájékoztatták az érintett személyt egy bizonyos jogról, a tájékoztatást az illetékes hatóságnak

⁽¹⁾ HL C 295., 2009.12.4., 1. o.

⁽²⁾ HL C 115., 2010.5.4., 1. o.

⁽³⁾ HL L 280., 2010.10.26., 1. o.

- nem kell megismételnie, kivéve, ha az ügy különleges körülményei vagy a nemzeti jogban meghatározott különleges szabályok azt előírják.
- (21) Ezen irányelvben az őrizetbe vett vagy fogva tartott gyanúsítottokra vagy vádlottokra vonatkozó utalások minden olyan helyzetre vonatkoznak, amikor büntetőeljárás során egy gyanúsítottat vagy vádlottat az EJEE – az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélezési gyakorlatában értelmezett – 5. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében a szabadságától megfosztanak.
- (22) Amennyiben a gyanúsítottat vagy a vádlottat őrizetbe veszik vagy fogva tartják, az alkalmazandó eljárási jogokra vonatkozó tájékoztatást számára egy, a jogokról szóló írásbeli tájékoztatóban kell megadni, amelyet könnyen érthetően kell megfogalmazni annak érdekében, hogy segítse jogai megértésében. Ezt a jogokról szóló írásbeli tájékoztatót haladéktalanul át kell nyújtani minden, büntetőeljárás keretében a szabadságától bűnüldöző szervek által megfosztott őrizetbe vett személynek. A jogokról szóló írásbeli tájékoztatónak tartalmaznia kell az őrizetbe vétel elleni panasztételnek, a fogva tartás felülvizsgálata kezdeményezésének, illetve ideiglenes szabadlábra helyezés kérelmezésének lehetőségeire vonatkozó alapvető tájékoztatást, amennyiben és amilyen mértékben ilyen jogok a nemzeti jogban léteznek. A jogokról szóló írásbeli tájékoztató megfogalmazásához a tagállamok számára segítségként az I. melléklet tartalmaz egy mintát. A minta tájékoztató jellegű, és a Bizottság ezen irányelv végrehajtásáról szóló jelentésével összefüggésben, valamint az ütemterv valamennyi intézkedésének hatálybalépését követően felülvizsgálható. A jogokról szóló írásbeli tájékoztató a tagállamban érvényesülő egyéb vonatkozó eljárási jogokat is tartalmazhat.
- (23) A gyanúsítottaknak vagy a vádlottaknak a valakinek az őrizetbe vételükről vagy a fogva tartásukról történő értesítésére vonatkozó jogával kapcsolatos különleges feltételeket és szabályokat a tagállamok nemzeti jogukban határozzák meg. Az ütemtervnek megfelelően e jog gyakorlása nem veszélyeztetheti a büntetőeljárás szabályos lefolytatását.
- (24) Ez az irányelv nem sérti az őrizetben maradó személyek biztonságával kapcsolatos nemzeti jogi rendelkezéseket.
- (25) A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az ezen irányelvvel összhangban történő tájékoztatás során a gyanúsított vagy a vádlott számára szükség esetén egy általa értett nyelven fordítást vagy tolmácsolást biztosítsanak a 2010/64/EU irányelv szerinti standardoknak megfelelően.
- (26) A gyanúsított vagy a vádlott ezen irányelvvel összhangban történő tájékoztatásakor az illetékes hatóságoknak különös figyelmet kell fordítaniuk az olyan személyekre, akik a tájékoztatás tartalmát vagy jelentését – például fiatal koruk, illetve szellemi vagy fizikai állapotuk miatt – nem képesek megérteni.
- (27) A bűncselekmény elkövetésével vádolt személyek számára meg kell adni a váddal kapcsolatban minden, a védelemre való felkészülésükhöz és az eljárás tisztességességének megóvásához szükséges tájékoztatást.
- (28) A gyanúsítottat vagy a vádlottat a folyamatban lévő nyomozás lefolytatásának sérelme nélkül haladéktalanul, de legkésőbb az első hivatalos – rendőrség vagy más illetékes hatóság általi – kihallgatását megelőzően tájékoztatni kell a gyanúsítás vagy a vád tárgyát képező bűncselekményről. Az eljárás tisztességességének megóvása és a védelemhez való jog eredményes gyakorlásának lehetővé tétele érdekében megfelelő részletességgel és az eljárás adott szakaszára figyelemmel közölni kell azzal a bűncselekménnyel kapcsolatos tényállást, amelynek az elkövetésével az adott személyt gyanúsítják vagy vádolják, beleértve – amennyiben ismert – a bűncselekmény elkövetésének idejét és helyét, valamint a bűncselekmény várható jogi minősítését.
- (29) A gyanúsítás vagy a vád bármely részletének a büntetőeljárás során bekövetkező olyan megváltozását, amely a gyanúsított vagy a vádlott helyzetét jelentősen befolyásolja, a védelemhez való jog eredményes gyakorlásának lehetővé tétele érdekében időben közölni kell vele, amennyiben ez az eljárás tisztességességének megóvásához szükséges.
- (30) Az olyan iratokat és adott esetben fényképeket, képi és hangfelvételeket, amelyek a nemzeti jog értelmében nélkülözhetetlenek az őrizetbe vétel elleni eredményes panasztételhez, vagy a fogva tartás jogszerűsége felülvizsgálatának eredményes kezdeményezéséhez, a gyanúsított vagy vádlott, illetve ügyvédje rendelkezésére kell bocsátani legkésőbb azt megelőzően, hogy az illetékes igazságügyi hatóság dönt az őrizetbe vételnek vagy a fogva tartásnak az EJEE 5. cikkének (4) bekezdése szerinti jogszerűségéről, és kellő időben ahhoz, hogy az őrizetbe vétel elleni panasztételhez, vagy a fogva tartás jogszerűsége felülvizsgálatának kezdeményezéséhez fűződő jogot a gyanúsított vagy vádlott eredményesen gyakorolhassa.
- (31) Ezen irányelv alkalmazásában a gyanúsítottokra vagy a vádlottokra nézve akár kedvező, akár terhelő, az adott büntetőüggyel kapcsolatosan az illetékes hatóságok birtokában lévő a nemzeti jog által meghatározott anyagokba való betekintésnek magában kell foglalnia az olyan anyagokba való betekintést, mint az iratok, adott esetben fényképek, valamint hang- és képfelvételek. Ezen anyagokat tartalmazhatja az ügyirat, illetve a nemzeti joggal összhangban bármely más módon is tárolhatja azokat az illetékes hatóság.
- (32) A gyanúsítottokra vagy a vádlottokra nézve akár kedvező, akár terhelő, az illetékes hatóságok birtokában lévő anyagokba az ezen irányelvben előírtaknak megfelelően történő betekintés a nemzeti joggal összhangban megtagadható, amennyiben a betekintés egy másik személy életét vagy alapvető jogait súlyosan veszélyeztethetné, vagy ha a betekintés megtagadása valamely fontos közérdek megóvásához feltétlenül szükséges. A betekintés bármely megtagadását a gyanúsított vagy a vádlott védelemhez való jogának tükrében kell mérlegelni, a büntetőeljárás különböző szakaszaira figyelemmel. A betekintés korlátozását szigorúan, valamint az EJEE által biztosított és

az EJEB ítélezési gyakorlatának értelmezése szerinti tisztességes eljáráshoz való jog elvével összhangban kell értelmezni.

- (33) Az ügy anyagába történő betekintés joga nem sértheti a személyes adatok, valamint a védett tanúk hollétére vonatkozó információk védelmével kapcsolatos nemzeti jogi rendelkezéseket.
- (34) Az ezen irányelvben előírt, az ügy anyagába való betekintést térítésmentesen kell biztosítani, nem sértve az ügyiratban foglalt iratokról történő másolat készítéséért, illetve az anyagoknak az érintett személyek vagy ügyvédjük számára történő postázásáért díj fizetését előíró nemzeti jogi rendelkezéseket.
- (35) Az ezen irányelvvel összhangban történt tájékoztatás nyújtását az illetékes hatóságoknak a jegyzőkönyvezésre vonatkozó nemzeti jog szerinti eljárásokkal összhangban fel kell jegyezniük, de ez nem járhat új eljárások bevezetésének kötelezettségével, illetve az adminisztratív teher növekedésével.
- (36) A gyanúsított vagy a vádlott, illetve ügyvédje számára biztosítani kell azt a jogot, hogy a nemzeti joggal összhangban jogorvoslattal élhessen, ha az illetékes hatóság elmulasztja vagy megtagadja az ezen irányelv szerinti tájékoztatást vagy az ügy egyes anyagaiba való betekintést. Ez a jog nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy olyan speciális fellebbviteli eljárásról, külön mechanizmusról vagy panasztételi eljárásról gondoskodjanak, amelynek keretében az ilyen jellegű mulasztás vagy megtagadás ellen jogorvoslattal lehet élni.
- (37) A bírói függetlenség és az igazságszolgáltatás szervezete tekintetében az Unióban fennálló különbségek sérelme nélkül a tagállamoknak biztosítaniuk kell az érintett tagállami tisztviselők ezen irányelv célkitűzéseivel kapcsolatos megfelelő képzését, vagy ösztönözniük kell e képzés biztosítását.
- (38) A tagállamoknak meg kell tenniük az ezen irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket. Néhány rendelkezés – így az a kötelezettség, hogy a gyanúsított vagy a vádlott számára jogairól egyszerű és közérthető nyelven kell tájékoztatást nyújtani – gyakorlati és eredményes végrehajtását különböző eszközökkel, többek között olyan nem jogalkotási intézkedésekkel is el lehet érni, mint például az illetékes hatóságoknak biztosított megfelelő képzés vagy az egyszerűen, nem szakmai nyelvezettel megfogalmazott, jogokról szóló írásbeli tájékoztató, amely a büntetőeljárási ismeretekkel nem rendelkező laikusok számára is könnyen érthető.
- (39) Az ebben az irányelvben előírt, az őrizetbe vételkor a jogokra vonatkozó írásbeli tájékoztatáshoz való jognak az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB

tanácsi kerethatározat⁽¹⁾ szerinti európai elfogatóparancs végrehajtása céljából őrizetbe vett személyeket illetően is értelemszerűen érvényesülnie kell. A tagállamok számára az e személyek jogaira vonatkozó írásbeli tájékoztató megfogalmazásához nyújtandó segítség érdekében a II. melléklet tartalmaz egy mintát. A minta tájékoztató jellegű, és a Bizottság ezen irányelv végrehajtásáról szóló jelentésével összefüggésben, valamint az ütemterv valamennyi intézkedésének hatálybalépését követően felülvizsgálható.

- (40) Ez az irányelv minimumszabályokat határoz meg. A tagállamoknak magasabb szintű védelem nyújtása érdekében az irányelv által kifejezetten nem szabályozott helyzetekben is képesnek kell lenniük az ezen irányelvben meghatározott jogok kiterjesztésére. A védelem szintje soha nem csökkenhet az EJEE által biztosított, az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogában értelmezett standardok alá.
- (41) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és igazodik a Chartában elismert elvekhez. Ez az irányelv különösen törekszik a szabadsághoz, a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jog előmozdítására. Az irányelvet ezért ennek megfelelően kell végrehajtani.
- (42) Ezen irányelv azon rendelkezéseit, amelyek megfelelnek az EJEE által garantált jogoknak, az említett jogokkal összhangban kell értelmezni és végrehajtani, az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogában értelmezett módon.
- (43) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való joggal kapcsolatos közös minimumszabályok meghatározását a nemzeti, regionális vagy helyi szinten külön-külön eljáró tagállamok nem tudják megvalósítani, és ezért az léptéke és hatásai miatt uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (44) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban e tagállamok bejelentették, hogy részt kívánnak venni ennek az irányelvnek az elfogadásában és alkalmazásában.
- (45) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek az irányelvnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó,

(¹) HL L 190., 2002.7.18., 1. o.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Tárgy

Ez az irányelv a gyanúsítottaknak és a vádlottaknak a büntető-eljárás során az őket megillető jogokra és az ellenük szóló vádra vonatkozó tájékoztatáshoz való jogával kapcsolatos szabályokat állapítja meg. Ez az irányelv emellett az európai elfogatóparancs hatálya alá tartozó személyeknek a jogaikra vonatkozó tájékoztatáshoz való jogával kapcsolatos szabályokat is megállapít.

2. cikk

Hatály

(1) Ezt az irányelvet attól az időponttól kezdve kell alkalmazni, amikor valamely tagállam illetékes hatóságai az érintett személy tudomására hozzák azt, hogy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják, az eljárás befejezéséig, ami annak a kérdésnek a végleges eldöntését jelenti, hogy a gyanúsított vagy a vádlott elkövette-e a bűncselekményt, ideértve – adott esetben – a büntetés kiszabását és az esetleges jogorvoslatról való döntést is.

(2) Amennyiben valamely tagállam joga szerint a kisebb súlyú cselekményekre vonatkozó szankciókat a büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróságtól eltérő hatóság szabja ki, és az ilyen szankció kiszabásával szemben az ilyen bírósághoz jogorvoslati kérelemmel lehet fordulni, ezt az irányelvet csak az említett bíróság előtt az ilyen jogorvoslati kérelmet követően lefolytatott eljárásra kell alkalmazni.

3. cikk

A jogokra vonatkozó tájékoztatáshoz való jog

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak legalább a következő, a nemzeti jog szerint alkalmazandó eljárási jogokról haladéktalanul tájékoztatást kapjanak az jogaik eredményes gyakorlásának lehetővé tétele érdekében:

- a) ügyvéd igénybevételének joga;
- b) térítésmentes jogi tanácsadásra való bármely jogosultság, és igénybevételének feltételei;
- c) a vádra vonatkozó tájékoztatáshoz való jog a 6. cikkel összhangban;
- d) a tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog;
- e) a hallgatáshoz való jog.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdés szerinti tájékoztatás nyújtására szóban vagy írásban, egyszerű és közérthető nyelven kerüljön sor, figyelembe véve a kiszolgáltatott gyanúsítottak és kiszolgáltatott vádlottak speciális igényeit.

4. cikk

A jogokról szóló írásbeli tájékoztató az őrizetbe vételkor

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az őrizetbe vett vagy fogva tartott gyanúsítottak és vádlottak haladéktalanul kézhez kapják a jogokról szóló írásbeli tájékoztatót. Lehetőseget kell

nekik adni a jogokról szóló írásbeli tájékoztató elolvasására, és meg kell nekik engedni, hogy azt a szabadságelvonásuk ideje alatt a birtokukban tarthassák.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett jogokról szóló írásbeli tájékoztató a 3. cikkben meghatározott tájékoztatáson túlmenően a nemzeti jog szerint alkalmazandó alábbi jogokra vonatkozóan is tartalmaz információkat:

- a) az ügy anyagaiba való betekintés joga;
- b) a konzuli hatóságok és egy személy értesítéséhez való jog;
- c) sürgősségi orvosi ellátáshoz való jog; és
- d) a gyanúsítottak, illetve a vádlottak legfeljebb hány óráig vagy napig lehetnek megfosztva szabadságuktól, mielőtt igazságügyi hatóság elé állítják őket.

(3) A jogokról szóló írásbeli tájékoztató ezenkívül alapvető tájékoztatást nyújt az őrizetbe vétel elleni panasztételnek, a fogva tartás felülvizsgálata kezdeményezésének, illetve ideiglenes szabadlábra helyezés kérelmezésének a nemzeti jog által biztosított lehetőségeiről.

(4) A jogokról szóló írásbeli tájékoztatót egyszerűen és közérthetően kell megfogalmazni. A jogokról szóló írásbeli tájékoztató tájékoztató jellegű mintáját az I. melléklet tartalmazza.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak a jogokról szóló írásbeli tájékoztatót az általuk értett nyelven kapják meg. Ha a jogokról szóló írásbeli tájékoztató a megfelelő nyelven nem áll rendelkezésre, a gyanúsítottakat és a vádlottakat az általuk értett nyelven szóban tájékoztatják a jogaikról. Ezt követően részükre indokolatlan késedelem nélkül átadják az általuk értett nyelven készült jogokról szóló írásbeli tájékoztatót.

5. cikk

A jogokról szóló írásbeli tájékoztató az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása céljából őrizetbe vett személyek haladéktalanul kézhez kapják a jogokról szóló megfelelő írásbeli tájékoztatót, amely tartalmazza a 2002/584/IB kerethatározatot az alkalmazó tagállamban végrehajtó jogszabály szerint őket megillető jogokra vonatkozó információkat.

(2) A jogokról szóló írásbeli tájékoztatót egyszerűen és közérthetően kell megfogalmazni. Az írásbeli tájékoztató tájékoztató jellegű mintáját a II. melléklet tartalmazza.

6. cikk

A váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jog

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak a bűncselekményről, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket, tájékoztatást kapjanak. Ezt a tájékoztatást haladéktalanul meg kell adni, és olyan részletességgel, amely az eljárás tisztességességének megóvásához és a védelemhez való jog eredményes gyakorlásához szükséges.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az őrizetbe vett vagy fogva tartott gyanúsítottak és vádlottak tájékoztatást kapjanak az őrizetbe vételük vagy fogva tartásuk okairól, beleértve a bűncselekményt is, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy legkésőbb a vád tartalmának bírósághoz való benyújtásakor a vádra vonatkozóan részletes tájékoztatást nyújtsanak, többek között a bűncselekmény jellegéről és jogi minősítéséről, valamint a vádlott szerepének jellegéről.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az eljárás tisztességeségének megóvásához szükséges, a gyanúsítottakat, illetve a vádlottakat haladéktalanul tájékoztassák az e cikkben foglaltakkal összhangban megadott információkban bekövetkezett bármely változásról.

7. cikk

Az ügy anyagaiba való betekintés joga

(1) Amennyiben valakit a büntetőeljárás bármely szakaszában őrizetbe vesznek, illetve fogva tartanak, a tagállamok biztosítják, hogy az adott ügygel kapcsolatos, az illetékes hatóságok birtokában lévő dokumentumokat, amelyek nélkülözhetetlenek az őrizetbe vétel ellen a nemzeti jog szerinti eredményes panasztételhez, vagy a fogva tartás jogszerűsége felülvizsgálatának nemzeti jog szerinti eredményes kezdeményezéséhez, az őrizetbe vett személy vagy ügyvédje rendelkezésére bocsásák.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsított, illetve a vádlott, vagy ügyvédjük legalább az illetékes hatóságok birtokában lévő, a gyanúsítottra vagy a vádlottra nézve akár kedvező, akár terhelő valamennyi anyagba betekinthesse az eljárás tisztességeségének megóvása és a védelemre való felkészülés érdekében.

(3) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, a (2) bekezdésben említett anyagokba való betekintést a védelemhez való jog eredményes gyakorlásának lehetővé tételéhez kellő időben, de legkésőbb a vád tartalmának bírósághoz való, elbírálás céljából történő benyújtásakor biztosítani kell. Amennyiben további anyagok kerülnek az illetékes hatóságok birtokába, az ezekbe való betekintést a figyelembevételük lehetővé tételéhez kellő időben kell biztosítani.

(4) A (2) és (3) bekezdéstől eltérve – feltéve, hogy ezzel nem sérül a tisztességes eljáráshoz való jog – egyes anyagokba megtagadható a betekintés, ha a betekintés egy másik személy életét vagy alapvető jogait súlyosan veszélyeztethetné, vagy ha a megtagadás valamely fontos közérdek megóvásához feltétlenül szükséges, például abban az esetben, ha a betekintés hátrányosan befolyásolhatna egy folyamatban lévő nyomozást, vagy súlyosan sérthetné a büntetőeljárás megindításának helye szerinti tagállam nemzetbiztonságát. A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti jog szerinti eljárásoknak megfelelően az arra vonatkozó határozatot, hogy e bekezdéssel összhangban egyes anyagokba megtagadják a betekintést, igazságügyi hatóság hozza meg, vagy legalább bírósági felülvizsgálat tárgyát képezze.

(5) Az e cikkben említett betekintés térítésmentesen vehető igénybe.

8. cikk

Ellenőrzés és jogorvoslatok

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak számára a 3–6. cikknek megfelelően nyújtott tájékoztatást az érintett tagállam nemzeti jogában meghatározott jegyzőkönyvezési eljárással feljegyezzék.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottaknak és a vádlottaknak, illetve ügyvédjüknek joga legyen ahhoz, hogy a nemzeti jog eljárásaival összhangban jogorvoslattal élhessenek, ha az illetékes hatóságok elmulasztják vagy megtagadják az ezen irányelv szerinti tájékoztatást.

9. cikk

Képzés

A bírói függetlenség és az igazságszolgáltatási szervezet felépítésében az Unión belül fennálló különbségek sérelme nélkül a tagállamok felkérlik a büntetőeljárásokban részt vevő bírác, ügyészek, rendőri és igazságügyi személyzet képzéséért felelős személyeket, hogy ezen irányelv célkitűzéseire figyelemmel megfelelő képzést biztosítsanak.

10. cikk

Csökkenés kizárása

Ezen irányelv egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely korlátozza vagy eltér a Chartában, az EJE-ben, a nemzetközi jog egyéb releváns rendelkezéseiben vagy bármely tagállam jogában biztosított bármely olyan jogtól vagy eljárási biztosítéktól, amely magasabb szintű védelmet nyújt.

11. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2014. június 2-ig megfeleljenek.

(2) A tagállamok ezen intézkedések szövegét megküldik a Bizottságnak.

(3) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azoknak hivatkozniuk kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

12. cikk

Jelentés

A Bizottság 2015. június 2-ig jelentést nyújt be – szükség esetén jogalkotási javaslatok kíséretében – az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli, hogy a tagállamok milyen mértékben tették meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy ezen irányelvnek megfeleljenek.

13. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

14. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a Szerződéseknek megfelelően a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2012. május 22-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

M. SCHULZ

a Tanács részéről

az elnök

N. WAMMEN

I. MELLÉKLET

A jogokról szóló írásbeli tájékoztató tájékoztató jellegű mintája

Ez a minta kizárólag azt a célt szolgálja, hogy segítse a tagállami hatóságokat a jogokról szóló írásbeli tájékoztató tagállami szinten történő elkészítésében. A tagállamok számára e minta használata nem kötelező. A jogokról szóló írásbeli tájékoztatójuk elkészítése során a tagállamok módosíthatják ezt a mintát annak érdekében, hogy a nemzeti szabályaiknak megfeleljen, és kiegészíthetik további hasznos információkkal. A tagállam jogokról szóló írásbeli tájékoztatóját az őrizetbe vételkor vagy fogva tartás esetén kell átadni. Ez azonban nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy a büntetőeljárás során más esetekben írásbeli tájékoztatást adjanak a gyanúsítottaknak vagy vádlottaknak.

Őrizetbe vétele vagy fogva tartása esetén Önt a következő jogok illetik meg:

A. ÜGYVÉDI SEGÍTSÉG/JOGI SEGÍTSÉGRE VALÓ JOGOSULTSÁG

Önnek joga van arra, hogy négy szemközt beszéljen egy ügyvéddel. Az ügyvéd a rendőrségtől független. Ha segítségre van szüksége ahhoz, hogy kapcsolatba léphessen egy ügyvéddel, forduljon a rendőrséghez. Bizonyos esetekben az ügyvédi segítség térítésmentes lehet. További információért forduljon a rendőrséghez.

B. A VÁDRA VONATKOZÓ INFORMÁCIÓ

Önnek joga van tudni, hogy miért vették őrizetbe vagy tartják fogva, és milyen bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják.

C. TOLMÁCSOLÁS ÉS FORDÍTÁS

Ha Ön nem beszél vagy érti a rendőrség vagy más illetékes hatóság által beszélt nyelvet, joga van ahhoz, hogy térítésmentesen tolmács segítse. A tolmács segíthet Önnek abban, hogy az ügyvédjével beszéljen, és köteles a megbeszélés tartalmát bizalmasan kezelni. Önnek joga van ahhoz, hogy hozzáférjen legalább a lényeges dokumentumokból a fontos részek fordításához, ideértve az őrizetbe vételét vagy fogva tartását elrendelő bármely bírói határozatot, a vád vagy a vádirat és bármely ítélet fordítását. Bizonyos esetekben szóbeli fordítást vagy összefoglalást biztosíthatnak Önnek.

D. A HALLGATÁSHOZ VALÓ JOG

A rendőrség vagy más illetékes hatóság általi kihallgatás során ön nem köteles válaszolni a feltételezett bűncselekményre vonatkozó kérdésekre. Kérje ügyvédje segítségét az ezzel kapcsolatos döntés meghozatalához.

E. A DOKUMENTUMOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

Őrizetbe vételekor, illetve fogva tartása esetén Önnek (vagy ügyvédjének) jogában áll az azon alapvető jelentőségű dokumentumokhoz való hozzáférés, amelyek az őrizetbe vétel vagy a fogva tartás megtámadásához szükségesek. Ha az Ön ügye bírósági szakaszba lép, Önnek (vagy ügyvédjének) jogában áll, hogy hozzáférjen az Önre nézve akár kedvező, akár terhelő anyagokhoz.

F. HARMADIK SZEMÉLY ÉRTESETÉSE AZ ÖN ŐRIZETBE VÉTELÉRŐL VAGY FOGVA TARTÁSÁRÓL/KONZULÁTUSA VAGY NAGYKÖVETSÉGE ÉRTESETÉSE

Őrizetbe vételekor vagy fogva tartásakor közölje a rendőrséggel, ha fogva tartásáról értesíteni kíván valakit, például egy családtagját vagy a munkaadóját. Bizonyos esetekben ideiglenesen korlátozhatják a jogát arra, hogy másokat fogva tartásáról értesítsen. Ilyen esetekben erről a rendőrség tájékoztatja Önt.

Ha Ön külföldi, közölje a rendőrséggel, ha fogva tartásáról tájékoztatni kívánja konzulátusát vagy nagykövetségét. Kérjük, azt is közölje a rendőrséggel, ha kapcsolatba kíván lépni a konzulátusa vagy a nagykövetsége egy tisztviselőjével.

G. SÜRGŐSSÉGI ORVOSI ELLÁTÁS

Őrizetbe vételekor vagy fogva tartásakor Ön sürgősségi orvosi ellátásra jogosult. Kérjük, közölje a rendőrséggel, ha ilyen ellátásra szorul.

H. A SZABADSÁGELVONÁS IDŐTARTAMA

Ön az őrizetbe vételét követően legfeljebb ... [írja be a megfelelő számú órát/napot] tartható fogva. Az említett időtartam lejártát követően Önt vagy szabadlábra kell helyezni, vagy egy bírónak meg kell hallgatnia, aki további fogva tartásáról dönt. Kérjen tájékoztatást ügyvédjétől vagy a bírótól az őrizetbe vétel elleni panasztételnek, a fogva tartás felülvizsgálatának, illetve ideiglenes szabadlábra helyezés kérelmezésének lehetőségéről.

II. MELLÉKLET

Az európai elfogatóparancs alapján őrizetbe vettek részére átadandó, jogokról szóló írásbeli tájékoztató tájékoztató jellegű mintája

Ez a minta kizárólag azt a célt szolgálja, hogy segítse a tagállami hatóságokat a jogokról szóló írásbeli tájékoztató tagállami szinten történő elkészítésében. A tagállamok számára e minta használata nem kötelező. A jogokról szóló írásbeli tájékoztatójuk elkészítése során a tagállamok módosíthatják ezt a mintát annak érdekében, hogy a nemzeti szabályaiknak megfeleljen, és kiegészíthetik további hasznos információkkal.

Önt európai elfogatóparancs alapján vették őrizetbe. Önt a következő jogok illetik meg:

A. TÁJÉKOZTATÓ AZ EURÓPAI ELFOGATÓPARANCSRÓL

Önt megilleti a jog, hogy tájékoztassák az őrizetbe vétele alapjául szolgáló európai elfogatóparancs tartalmáról.

B. ÜGYVÉDI SEGÍTSÉG

Önnek joga van arra, hogy négy szemközt beszéljen egy ügyvéddel. Az ügyvéd a rendőrségtől független. Ha segítségre van szüksége ahhoz, hogy kapcsolatba léphessen egy ügyvéddel, forduljon a rendőrséghez. Bizonyos esetekben az ügyvédi segítség térítésmentes lehet. További információért forduljon a rendőrséghez.

C. TOLMÁCSOLÁS ÉS FORDÍTÁS

Ha Ön nem beszél vagy érti a rendőrség vagy más illetékes hatóság által beszélt nyelvet, joga van ahhoz, hogy térítésmentesen tolmács segítse. A tolmács segíthet Önnek abban, hogy az ügyvédjével beszéljen, és köteles a megbeszélés tartalmát bizalmasan kezelni. Önnek joga van ahhoz, hogy az Ön által értett nyelven megkapja az európai elfogatóparancs fordítását. Bizonyos esetekben szóbeli fordítást vagy összefoglalást biztosíthatnak Önnek.

D. A HOZZÁJÁRULÁS LEHETŐSÉGE

Ön hozzájárulhat vagy megtagadhatja hozzájárulását ahhoz, hogy Önt átadják az Önt kikérő másik államnak. Hozzájárulása felgyorsítaná az eljárást. [Egyes tagállamok kiegészíthetik az alábbiakkal: E döntés megváltoztatása később nehézségekbe ütközhet, vagy nem is lehetséges.] További tájékoztatásért forduljon a hatóságokhoz vagy ügyvédjéhez.

E. MEGHALLGATÁS

Ha Ön nem járul hozzá az átadásához, akkor jogosult arra, hogy igazságügyi hatóság meghallgassa.